

ערב לג בעומר תשפד – איך רבי שמעון פוטר את כל העולם מהדין?

1. רבי עובדיה מברטנורא במכתב משנת רמט (1489): בי"ח אייר, יום מיתתו, באים מכל הסביבות ומדליקים אבוקות גדולות ... שהרבה עקרות נפקדו וחולים נתרפאו בנדר ונדבה שהתנדבו למקום.

שער הכוונות דף פז: עניין מנהג ישראל ללכת ביום ל"ג בעומר על קבר רשב"י ... ואוכלין ושותין ושמחים שם, אני ראיתי למורי ז"ל [האר"י] שהלך לשם פעם אחת ביום ל"ג בעומר, הוא וכל אנשי ביתו, וישב שם שלשה ימים ראשונים של השבוע ההוא, וזו הייתה הפעם הראשונה [לאחר] שבא ממצרים ... גם העיד הרב אברהם הלוי כי בשנה הנזכרת הלך גם הוא שם והיה נוהג לומר בכל יום בברכת [ולירושלים עירך ברחמים] 'תשכון' – 'נחם ה"א את אבלי ציון' ... ואחר שגמר העמידה, אמר לי מורי כי ראה בהקיץ את רשב"י עומד על קברו ואמר: 'אמור אל האיש הזה, למה אמר נחם ביום שמחתנו?!' ולכן יהיה בנחמה בקרוב [אחרי חודש קרה לו אסון במשפחה ל"ע].

שולחן ערוך תצג: נוהגים שלא להסתפר עד לג בעומר, שאומרים שאז פסקו מלמות. **רמ"א:** ומרבים בו קצת שמחה ואין אומרים בו תחנון - **מגן אברהם:** וכתוב בשער הכוונות שגדול אחד היה רגיל לומר נחם בכל יום ואמרו גם בל"ג ונענש [היינו שהשמחה אינה רק שפסקו מלמות, אלא גם בגלל רשב"י].

2. סוכה מהב: אמר רבי ירמיה משום רבי שמעון בר יוחאי, יכול אני לפטור את כל העולם מן הדין, מיום שנבראתי עד עתה. ואם אליעזר בני עמי - מיום שנברא העולם ועד עכשיו - **ספר חסידים תריא:** שאמר אני עשיתי זכיות הרבה וקבלתי צער ועינויים הרבה והרי עינויים שלא כדין קבלתי (שהתחבאו במערה והתרחש נס ונברא עץ חרוכים ומעין מים והיו יושבים עד צוואריהם בחול. בעת התפילה היו לובשים ומתכסים ואחר כך פושטים כדי שלא יתבלו... יצאו מהמערה ... שמע ר' פנחס בן יאיר חתנו ויצא לקבלו, הכניסו לבית המרחץ וראה הסדקים בבשרו, היה בוכה רבי פנחס והדמעות נשרו על פצעיו של רשבי והיה צווח מהייסורים שהדמעות מלוחות). ואת הייסורים הייתי שוקל כנגד עינוי שראוי לרשעים על עונותיהם ופוטרים מהדין.

שו"ת מהרש"ם הקדמה לחלק ב: לבאר מה שאמר רשב"י 'יכולני לפטור כל העולם מן הדין', לפי דברי אנטונינוס לרבי (סנהדרין צא) גוף ונשמה יכולים לפטור א"ע מן הדין, גוף אומר נשמה חטאה, שמיום שפרשה ממני הריני מוטל כאבן, ונשמה אומרת גוף חטא, שמיום שפרשתי הריני פורחת באוויר כצפור. אמר אמשיל לך משל, למלך שהיה לו פרדס נאה והושיב ב' שומרים חגור וסומא וכו' הרכיב חגור ע"ג סומא ודן אותם כאחד. והנה קיי"ל דשנים שעשו מלאכה, אם זה אינו יכול וזה אינו יכול שניהם חייבים, אבל דעת רבי שמעון שפטורים, ויש לומר דהוא הדין בשאר איסורים ולא רק בשבת, לכן גוף ונשמה דזה אינו יכול וזה אינו יכול פטורים מן הדין. ואף דאנן קיימא לן דלא כרבי שמעון בזה, מכל מקום היום שהוא הילולא דרשב"י, זכותו יגן על כל המתים להיות פטורים מהדין.

היום יום לג בעומר: אצל אדמו"ר האמצעי היה לג בעומר מיום טוב המצוינים ... היו רואים הרבה מופתים ורובם היו בנוגע לילדים ובמשך השנה כולה ציפו ללג בעומר.

3. ליקוטי שיחות ז/337: בספרי אדמו"ר פולין מובא ש"ל"ג בעמר' [בלי וא"ו] בגימטרייה "משה" [345]. ולהעיר מהמובא בספרי קבלה (עמק המלך ס"ב, ד) שרשב"י היה ניצוץ משה ונתעלה לאותו אור שקיבל משה כשעלה לקבל לוחות שניות.

מגלה עמוקות ואתחנן אופן ע: ראה משה מה שיתקן רשבי, שהיה ניצוץ שלו מפעם שניה שעלה משה להר, ולכן כמו שמשה תיקן ה ספרים, רשבי חיבר ה פרקים ספרא דצניעותא. וזה סוד פסוק 'עלית למרום שבית שבי [לקחת מתנות באדם] נוטריקון 'שמעון בר יוחאי'.

ליקוטי שיחות ג/1003: מסופר בכתבי האריז"ל על התלמיד שאמר תפילת 'נחם' בל"ג בעומר ורשב"י הקפיד עליו שאמר תחינה 'ביום שמחתו'. הביאור בזה הוא שרשב"י היה מהנשמות שאצלן לא היה עניין החורבן. ולכן לא היה מקום להרגיש חורבן ביום השמחה והגילוי שלו. יתירה מכך: שמחת ההילולא של רשב"י היא לכל עם ישראל, אפילו לאלו שאינם מרוממים מעניין החורבן, וגם הם אסורים להצטער ביום שמחתו. שכן עניינו של רשב"י הוא לחבר שתי קצוות: להמשיך את הגבוה-גבוה ביותר, אפילו את המדרגה של 'בחד קטירא אתקטירנא', ולהוריד אותה אל המטה-מטה ביותר.